

Iedereen Doof!

Ayfer: «Van overdreven articuleren krijg je alleen maar krampen in je kaken.»

Christophe Ketels

40dB: voor Ayfer (19) is dat het verschil tussen BuSO dovenschool Kasterlinden en 5 Kantoor (BSO) in Puurs. «Ik heb als slechthorende recht op gewoon onderwijs. Ik wil mezelf niet opsluiten in de dovenwereld maar integreren in de horende samenleving.» In de klas van Ayfer spreekt iedereen een mondje gebarentaal. Of MAKS! alles goed heeft verstaan?

MAKS!: «Jij hebt samen met je oude klasgenoten van de dovenschool een kortfilm gemaakt: 'Wereld Doof'. Waarover gaat die film?»

Ayfer: «'Wereld Doof' is een schreeuw voor meer begrip voor doven en slechthorenden. Dove mensen zijn in de minderheid en hebben weinig kansen. Ze hebben weinig studiemogelijkheden, raken moeilijk aan een job en er zijn veel te weinig tolken. In de kortfilm keren we de rollen om. Bijna iedereen is doof. Horenden zijn in de minderheid en kampen met onze problemen. We krijgen vaak goede reacties op de film. We haalden zelfs een eervolle vermelding op het 'Festival International du Film Indépendant' in Brussel.»

MAKS!: «Nu zit je al een half jaar op een nieuwe 'horende' school. Ben je nog altijd 'die nieuwe'?»

Ayfer: «Nee, ik heb ondertussen mijn

draai wel gevonden. Ik stelde in de eerste week van het schooljaar mijn kortfilm 'Wereld Doof' voor aan de hele school. 250 onbekenden voor je in de zaal, da's wel bibberen. Door die voorstelling maakte ik mijn gehoorstoornis bespreekbaar. En niet enkel op school. Ik speel als rechtsbuiten voor DAVO Puurs, de plaatselijke vrouwenvoetbalploeg. Op training doe ik nooit als eerste een oefening. Ik hoef dus helemaal niet te verstaan wat de trainer zegt. Ik volg gewoon mijn ploegmaten. Praten op het veld? Dat doen we via oogcontact en gebaren.»

MAKS!: «Versta je alles in de les?»

Ayfer: «In de dovenschool kenden alle leerkrachten mijn eerste taal, de Vlaamse Gebarentaal. Maar omdat ik niet volledig doof ben, heb ik in mijn nieuwe school geen recht op een tolk. De leraren staan altijd vlak voor mij tijdens de les. Zo kan ik gemakkelijk

liplezen. Tijdens dictees maak ik lees-oefeningen, alle agendapunten komen op het bord en vier uur per week krijg ik speciale begeleiding van GON-begeleidster Vanessa. Zij helpt me vooral met de taalvakken en Recht. Door al die vaktermen zijn die lessen voor mij extra moeilijk. Vanessa helpt me die moeilijke woorden te vertalen.»

MAKS!: «Hoe reageren je klasgenoten op je handicap?»

Ayfer: «Soms articuleren klasgenoten of leerkrachten heel fel als ze met mij willen praten, of ze beginnen te roepen. Dat hoeft helemaal niet. Van overdreven articuleren krijg je alleen maar krampen in je kaken. Het is een ramp voor mensen die liplezen, je praat daardoor niet duidelijker.»

Stefanie: «Als Ayfer naast mij zit, schrijf ik bijna automatisch veel duidelijker. Zo kan ze af en toe spieken als ze iets niet heeft verstaan. Ik

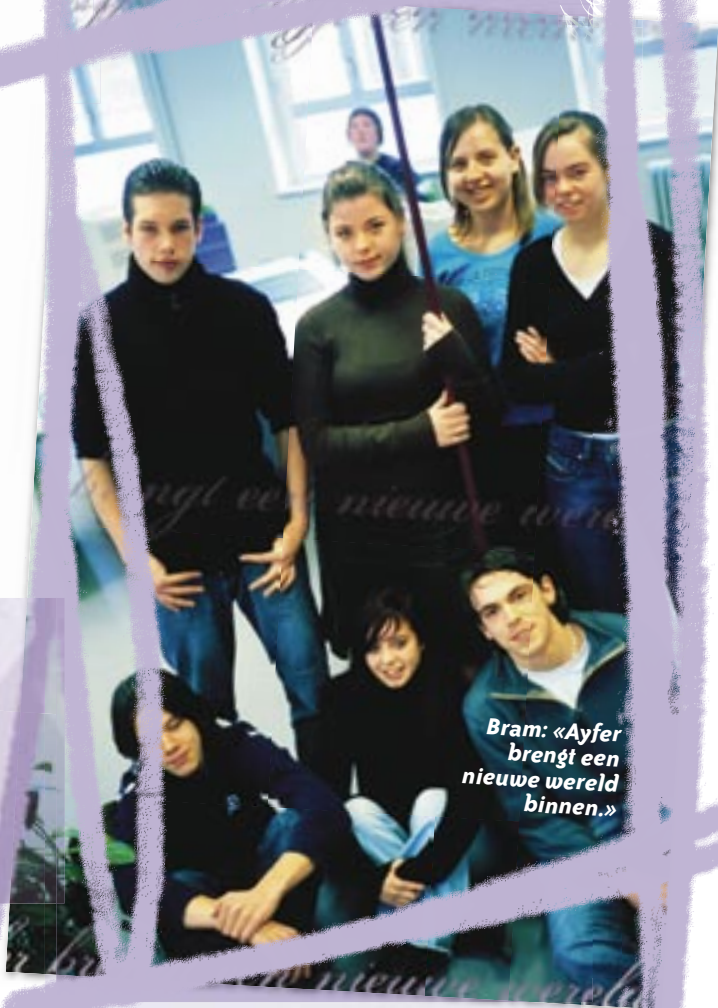

«Mag ik overal naar school?»

Als minderjarige heb je het recht je in te schrijven in de school die jij of je ouders kiezen: dat heet inschrijvingsrecht. De school heeft ook de plicht jou in te schrijven: aanvaardingsplicht. Voorwaarde is wel dat jij en je ouders achter de werking van de school staan. Het buitengewoon onderwijs biedt in Vlaanderen heel veel mogelijkheden. Als je een handicap hebt, kan je - net als Ayfer - met enige ondersteuning ook wel gewoon onderwijs volgen. Dit kan door het geïntegreerd onderwijs of GON. Een ASO-BSO-TSO-school kan jouw inschrijving wel weigeren als ze niet beschikt over de nodige middelen om aangepaste lessen, therapie en verzorging te geven. Ook als je in je oude school definitief uitgesloten bent, mag een school je inschrijving weigeren. Meer info over het inschrijvingsrecht of GON vind je in de Gids voor leerlingen: ond.vlaanderen.be/gidsvoorleerlingen

controleer ook of haar notities wel kloppen. Slechthorenden vangen gesprekken anders op dan horen. Ze interpreteren eerst de laatste woorden van een zin. Door die extra aandacht voor Ayfer let ik zelf ook beter op in de les (lacht).»

Bram: «Toen Ayfer in onze klas kwam, dacht ik eerlijk gezegd: 'Wat komt die hier zoeken? Er zijn toch speciale scholen voor doven en slechthorenden?' Ik zag Ayfer als een extra last voor onze klas. Ze zou de lessen alleen maar vertragen. Ik wist niets af van haar leefwereld. Maar GON-begeleidster Vanessa, die zelf een hoorapparaat draagt, leerde ons al snel een aantal basiswoorden Vlaamse gebarentaal. We leerden hoe Ayfer lipleest en wat haar gehoorgebreken precies inhouden. Nu ik haar wat beter ken, merk ik dat ze een heel sterke persoonlijkheid heeft. Als slechthorende meedraaien in de horende maatschappij is niet vanzelfsprekend. Die gedachte dat Ayfer een last zou zijn, is dus volledig fout. Ze brengt een nieuwe wereld binnen in onze school.»

Bram: «Ayfer brengt een nieuwe wereld binnen.»